

Nybygget står de första åren som torp. Det låg t.v. om vägen från Ljunga till Aleholm mellan de två avtagsvägarna till Örsby. I husförhörlängderna nämns Nybygget första gången 1842, då de nygifta Nils Petter Jonasson och Maja Stina Andersdotter skrivs här. Ganska säkert kom väl Nybygget till då.

Nils, som var född i Korsberga, kom närmast från en drängtjänst i S. Hagen, Maja Stina, som var född i Hjälmseryd, hade varit piga i Hjärtlanda. Efter några år föddes en dotter i Nybygget, men hon fick bara leva i fem månader. Bättre lycka blev det med den dotter, som kom till världen tre år senare. Henne fick föräldrarna behålla.

I den längd, som börjar 1851, har Nybygget av någon anledning degraderats till backstuga och så förblev det i fortsättningen. År 1858 flyttade familjen Jonasson till Ringsudde, där Nils åter står som torpare.

De sista åren hade Jonassons tydligen inte bott ensamma i Nybygget. Bengt Bengtsson med hustru och fyra barn står nämligen som inflyttade redan 1856. De kom närmast från Stocken, där han hade varit arrendator, men de hade tidigare bott i Skepperstad. Bengt Bengtsson avled redan 1859 knappt 44 år gammal och hustrun Anna Lisa Johannisdotter blev ensam med de fyra barnen i åldrarna 17, 11, 8 och 4 år. Det blev inte så lätt för henne och snart står hon som "fattighjon".

Barnen lämnade hemmet förhållandevis gent. Johanna Sofia var 25 år gammal, när hon emigrerade till Danmark 1867, ende sonen Johannes var 19 år, när han blev dräng i Stocken samma år, och Sara Catharina var 24 år, när hon flyttade till Kockhemmet som piga. Ganska säkert hade de väl haft tjänster som piga eller dräng från unga år, även om de stod kvar som boende i Nybygget.

Den yngsta, Mathilda, som enligt minnesgoda bybor alltid kallades Tilda, tycks aldrig ha lämnat hemmet. Hon står skriven i Nybygget tillsammans med modern i alla år. Anna Lisa fick det tydligen lite bättre ställt på gamla dagar. Med början från 1881 års längd står hon i varje fall inte längre som inhyses utan som ägare till Nybygget. Kanske kunde Tilda då och då tjäna en slant på "hjälpen" och annat.

År 1909 flyttade Sara Catharina, som enligt ovannämnda källor kallades Karin, hem till Nybygget efter att ha varit piga på samma gård i Kockhemmet ända sedan 1875. Modern Anna Lisa var gammal och behövde allt mer hjälp, men det var kanske så, att Tilda inte riktigt orkade längre. Tilda dog nämligen året därpå 55 år gammal. Två år senare avled även Anna Lisa — hon skulle ha fyllt 98 år om någon vecka.

Efter moderns död bodde Karin ensam kvar och står som ägare. Man kan undra, hur det kändes för henne i ensamheten hon var ju van vid att ha folk och liv och rörelse omkring sig efter alla åren i Kockhemmet. Väntade hon kanske på att dottern skulle komma hem?

Jo, Karin hade en dotter, Anna Sofia, som var född 1887 och som tycks ha fått växa upp hos modern i Kockhemmet — Karin hade tydligen ett medmänskligt och för— stående husbondefolk. Far till flickan var en grenadjär från N. Sandsjö. Han vil— le gifta sig med Karin, men eftersom han drabbats av "lungсот", tyckte hon, att det inte var någon idé — han skulle ju ändå snart dö — detta enligt några av deltagarna i torpskyllningen. Av kyrkoboken framgår, att han var en hederlig karl, som stod för faderskapet och lät "kyrktaga modern såsom sin fästeqvinna". Så står dottern heller aldrig som "oäkta". Anna Sofia lämnade Karin omkring 1905-06. Hon blev så småningom "fint gift" uppåt landet men skämdes för sitt fattiga hem och ville aldrig visa det för mannen och hans familj, berättades vid ovannämnda tillfälle. Bara en gång lär hon ha varit hema, ensam förstås, nämligen på Karins 70-årsdag 1921.

Omkring 1930 flyttades Karin till ålderdomshemmet i nuv. Hantverkargården (som vi fortfarande säger, fast det nu är privatägt). Där dog hon sommaren 1939 i sitt åttioåttonde år — Karin Bengtsson står det på gravstenen på Ljunga kyrkogård. Stugan på Nybygget köptes året därpå av nämndemannen Edvin Andersson, som flyttade den till Solvik vid Vallsjön. Där byggdes - l den på med en våning och står på plats än i dag. Det enda, som nu påminner om att här bott människor i närmare 100 år, är en rad "augustibuskar" längs vägen, några illa åtgångna syrener och några krolliljor. Tomten har blivit åker och alla spår av stugbyggnad e.d. är försvunna.

B. Nybygget

Örsbyholm Mauritzgård

M. Nils Petter Jonasson	född 1820 i Korsberga	
h. Maja Stina Andersdtr	" 1816 " Hjälmseryd	
d. Johanna Christina	" 1846 " Ljunga	död 1846
d. Anna Maria	" 1849 " "	
Bengt Bengtsson	född 1815 i Ljunga	
h. Anna Lisa Johannisdtr	" 1814 " "	
d. Johanna Sofia	" 1842 " Skepperstad	1867 t. Danmark

Bengtsson forts.

s. Johannes	född 1848 i Ljunga	1867 t. Stocken
d. Sara Catharina	" 1851 " "	1875 t. Kockhemmet
d. Mathilda	" 1855 " "	